

ЛАБАЧ В.Р.

студентка 2-го курсу 201 групи ЮІ Національного авіаційного університету, м. Київ

НЕДОЛІКИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Оподаткування підприємницької діяльності в Україні на сьогоднішній день потребує негайного реформування, оскільки більша частина суб'єктів господарювання не здатна сплачувати діючі податки та не встигає за постійними змінами в податковому законодавстві. Саме тому дослідження проблем у податковій системі України є однією з найбільших актуальних сьогодні тем.

На сьогодні існує багато прогалин при оподаткуванні підприємницької діяльності в Україні, що веде до відтоку підприємств у тіньову сферу, тобто до ведення нелегальної діяльності і повному ухилянню від сплати податків, порушення податкового законодавства і зменшення суми податків, яку необхідно перерахувати до бюджету (виплата більшої частини заробітної плати «у конвертах»).

Серед основних причин, котрі спонукають платників ухилятися від сплати податків, виділяють: кількість податків та рівень податкових ставок; складність у розрахунках податкових сум; високий рівень нестабільності (постійно змінюються не лише ставки оподаткування, а й види податків); нераціональна структура оподаткування (висока частка непрямих податків, низька частка особистого прибуткового податку і високі нарахування на фонд заробітної плати); ефективність роботи податкової служби; рівень суспільної свідомості щодо необхідності сплачувати податки; рівень довіри платників до владних структур, котрі виконують функцію розподілу коштів, отриманих від податків; рівень корупції у державі [1].

Однак варто зазначити, що існують підприємства, які попри існуючі недоліки оподаткування справно сплачують податки і при цьому неухильно дотримуються податкового законодавства. Рецепт їхнього успіху є податкова оптимізація.

Оптимізацію оподаткування слід розглядати як систему заходів, здійснених у межах чинного законодавства, спрямованих на зменшення податкових платежів. До заходів мінімізації податків належать - розробка і реалізація схем спрямування фінансових потоків, господарських операцій, обрання виду діяльності, використання пільг, законодавчих прогалів, правильне формування облікової політики підприємства тощо [2].

Оптимізація оподаткування реалізується шляхом: перенесення термінів виникнення податкових зобов'язань на інші періоди; передання податкових зобов'язань іншим особам; зменшення податкових зобов'язань (шляхом переносу бази оподаткування, зменшення бази оподаткування) [3].

Уникнення сплати податків передбачає надання достовірної інформації про об'єкт оподаткування для того, щоб максимально використати передбачені законодавством пільги та можливості щодо зменшення податкових платежів. Уникання сплати податків шляхом їх законної мінімізації практикується у цілому світі. І, оскільки вжиті заходи не суперечать закону, суб'єкти господарювання використовують їх в процесі податкового планування.

Однак податкова оптимізація не є панацеєю при вирішенні наявних проблем у податковій системі України. Яких заходів можна вжити для спрощення податків для українських підприємств загалом? Концептуальним вирішенням фіскальної реформи може стати цілковите скасування ПДВ (доходи державного бюджету поповнюються в основному за рахунок ПДВ з імпорту, який можна компенсувати митним збором). Разом зі скасуванням ПДВ, інший «великий» податок - податок на прибуток - можна істотно спростити, скасувавши окремих податковий облік за ним.

Щоб дрібний бізнес не напружувати необхідністю вести бухгалтерський облік і документальний облік витрат, можна зберегти нинішній єдиний податок у вигляді невеликого податку з обороту/продажу, що слугуватиме деяким компенсатором не отриманих бюджетних доходів зі скасованого ПДВ. Також для спрощення податкової системи слід прибрати дублювання податків і зборів. Наприклад, якщо скасувати податок на транспорт, і навзаєм трохи збільшити акцизи на паливо-мастильні матеріали, то при незмінних бюджетних доходах зменшаться документообіг і витрата робочого часу на сплату податку. Аналогічно, можна ліквідувати збір на виноградарство і хмелярство (за рахунок акцизів на алкогольні напої).

Ну і апофеозом спрощення українських податків міг би стати порядок, коли податковий облік ведеться безпосередньо працівниками податкової інспекції на підставі наданих підприємцем первинних документів. Обчислений державою податок при цьому можна оскаржувати до його сплати, але щоб після сплати будь-які претензії до підприємця були б неможливі [4].

Слід наголосити, що зменшення податкового тягаря на підприємства не призведе до зменшення доходів до бюджетів, а навпаки, може їх збільшити за рахунок виходу з «тіні» підприємств, яким стане нарешті вигідніше сплачувати податки, а не шукати обхідних шляхів, в тому числі через хабарі. А потенціал збільшення платників податків в Україні величезний, адже за різними оцінками в тіньовому секторі працює від 40 до 70% українського бізнесу.

Підводячи підсумок, можна сказати, що на сьогоднішній день існує багато проблем в сфері оподаткування підприємств у нашій державі. Шляхами подолання цих проблем є: застосування податкового планування і методів податкової оптимізації на самих підприємствах, а також удосконалення діючої системи оподаткування з боку держави, в тому числі за використання досвіду зарубіжних країн, однак з урахуванням реалій української економіки.

Список використаних джерел:

1. Ткаченко В.В. Податкове планування на підприємстві / В.В. Ткаченко // Економіка і держава. - 2008. - №12. - С. 55-58.
2. Дубницький В. Налоговая оптимизация. - <http://www.blog.liga.net/>
3. Карауш В.В. Податкове навантаження на підприємства в Україні та країнах ЄС. - <http://www.confcontact.com/>
4. Романов О. Українські податки - від абсурду до ефективності. - <http://ua.glavred.info/>